

บทที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้าน: กรณีศึกษาแบบบ้านชนิดมาตรฐาน จะใช้การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มเป็นหลัก คือ กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของบริษัท เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมการดำเนินงานและนโยบายด้านต่างๆที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสถาปนิกในบริษัท และกลุ่มที่สองคือกลุ่มของสถาปนิกซึ่งเป็นพนักงานประจำของบริษัท เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียด ข้อมูลเชิงลึกในการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้านต่างๆในประเทศไทย โดยการเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย

5.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยจากแหล่งต่างๆ โดยมีประเด็นในการศึกษา ดังนี้
 - หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการรูปแบบการก่อสร้างบ้านในอดีต จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีหลายรูปแบบและลักษณะการออกแบบพร้อมก่อสร้างของบริษัทรับสร้างบ้านก็เป็นรูปแบบหนึ่งซึ่งกำลังได้รับความนิยมในยุคปัจจุบัน
 - หลักการในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิก โดยเน้นที่การให้บริการกรณีแบบบ้านชนิดมาตรฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประยุกต์รูปแบบการให้บริการวิชาชีพของสถาปนิกที่ทำงานในบริษัทรับสร้างบ้าน ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการดำเนินงานที่มีลักษณะการดำเนินธุรกิจของบริษัทรับสร้างบ้าน ทำให้สถาปนิกต้องมีการประยุกต์การทำงานเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์กร ในขณะที่เดียวกันสถาปนิกก็ต้องคำนึงถึงกรอบจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอยู่เสมอ
 - ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานของบริษัทรับสร้างบ้าน ซึ่งถึงแม้จะเป็นองค์กรทางธุรกิจ แต่ก็ยังเป็นองค์กรที่รวมเอาผู้ปฏิบัติวิชาชีพหลายๆฝ่ายมาทำงานร่วมกัน ซึ่งสถาปนิกก็เป็นผู้ปฏิบัติวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในองค์กรบริษัทรับสร้างบ้าน
2. ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทรับสร้างบ้านในเบื้องต้น เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานของบริษัทรับสร้างบ้าน การบริการรูปแบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของสถาปนิกในองค์กร

3. ทำการสัมภาษณ์สถาปนิกที่ทำงานในบริษัทรับสร้างบ้านในเบื้องต้น เพื่อให้ทราบข้อมูลขอบเขตการให้บริการแต่ละหน้าที่ แต่ละขั้นตอน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้าน
4. นำข้อมูลการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้าน จากการศึกษาเอกสาร ตำราต่างๆข้างต้น รวมทั้งการสัมภาษณ์ในเบื้องต้น มาสรุปและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงและสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้านต่อไป
5. ทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับสูงของบริษัทรับสร้างบ้าน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถาปนิกที่ทำงานในบริษัทรับสร้างบ้าน
6. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงและสถาปนิกของบริษัทรับสร้างบ้านทั้งหมด มาวิเคราะห์และประมวลผลเชิงคุณภาพ ประกอบกับการแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ
7. สรุปและเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้าน ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้
 - สรุปรูปแบบการดำเนินงานของบริษัทรับสร้างบ้านในประเทศไทย ซึ่งส่งผลต่อการทำงานของสถาปนิกในบริษัท
 - สรุปลักษณะการทำงาน of สถาปนิกแต่ละหน้าที่รับผิดชอบ โดยเน้นศึกษาเฉพาะการให้บริการกรณีแบบบ้านชนิดมาตรฐาน
 - สรุปขอบเขต การให้บริการของสถาปนิกในแต่ละหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการทำงาน
 - เสนอแนะแนวทาง ในการประยุกต์การปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้าน ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบในการดำเนินกิจการขององค์กร รวมทั้งขอบเขตในการให้บริการด้านอื่นๆ ในบริษัทรับสร้างบ้าน ซึ่งไม่เป็นการขัดต่อหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ.2545

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5.2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ

- กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของบริษัทรับสร้างบ้าน โดยเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อองค์กร โดยอาจดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ กรรมการบริหาร ผู้ถือหุ้นส่วนในบริษัท ผู้จัดการแผนกหรือตำแหน่งอื่นๆซึ่งมีส่วนในการกำหนดนโยบายการบริหารงานของบริษัท หรือเป็นตัวแทนของบริษัทซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจในด้านต่างๆได้

- กลุ่มสถาปนิกที่ทำงานเป็นพนักงานประจำอยู่ในบริษัทรับสร้างบ้าน โดยอาจทำหน้าที่เป็นสถาปนิกออกแบบ, สถาปนิกควบคุมงาน, สถาปนิกฝ่ายขาย, สถาปนิกฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์ และหน้าที่อื่นๆ โดยเน้นศึกษาเฉพาะสถาปนิกที่ให้บริการเกี่ยวข้องกับ **วิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก**¹ เท่านั้น

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากผู้ประกอบการที่ให้บริการรับสร้างบ้านในประเทศไทยนั้น มีหลากหลายมาก ทั้งผู้รับเหมามืออาชีพ ผู้รับเหมามือสมัครเล่น ทีมงานที่รวมตัวกันอย่างหลวมๆ เพื่อรับงานเป็นช่วงๆ โดยเฉพาะช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจของประเทศมีทิศทางที่ดี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จึงใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกบริษัทรับสร้างบ้านที่มีการจดทะเบียนเป็นสมาชิกของสมาคมธุรกิจรับสร้างบ้านในปี พ.ศ. 2547 เท่านั้น และมีคุณสมบัติอื่นๆ ดังต่อไปนี้

- มีการให้บริการรับสร้างบ้านในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น
- มีระยะเวลาการให้บริการไม่ต่ำกว่า 5 ปีและยังคงดำเนินกิจการอยู่จนถึงปัจจุบัน
- เป็นองค์กรที่มีสถาปนิกเป็นพนักงานประจำ
- เป็นองค์กรที่มีที่ตั้งสำนักงานที่แน่นอน
- เป็นองค์กรที่ค่อนข้างมีชื่อเสียง มีผลงานการบริการเป็นที่ยอมรับ

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม แยกตามขนาดของสำนักงาน โดยใช้จำนวนบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานอยู่ภายในสำนักงานเป็นเกณฑ์(ไม่นับรวมคนงานและพนักงานที่ปฏิบัติงานภาคสนาม) ทั้งนี้เป็นเพราะจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าขนาดขององค์กรรับสร้างบ้านแต่ละแห่งสามารถสะท้อนถึงปริมาณงาน² ที่บริษัทให้บริการในแต่ละปี ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อนโยบายการกระจายงาน, ขอบเขตหน้าที่ ความรับผิดชอบของสถาปนิกแต่ละคนในองค์กร ในที่นี้ผู้วิจัยแบ่งขนาดของบริษัทรับสร้าง โดยเทียบเคียงกับการแบ่งขนาดของสำนักงานสถาปนิกของมาลินี ศรีสุวรรณ³ ดังนี้

1. องค์กรขนาดเล็ก (จำนวนบุคลากรน้อยกว่า 20 คน)
2. องค์กรขนาดกลาง (จำนวนบุคลากร 21-40 คน)
3. องค์กรขนาดใหญ่ (จำนวนบุคลากรมากกว่า 40 คนขึ้นไป)

¹ **วิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก** หมายถึง วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์องค์ประกอบกายภาพอาคารและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับอาคาร หรือเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้

² **ปริมาณงาน** ในที่นี้หมายถึงมูลค่า(ยอดขาย)ต่อปี ไม่ได้หมายถึงจำนวนหน่วยที่ให้บริการต่อปี

³ มาลินี ศรีสุวรรณ, **หลักปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม**, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546), หน้า 58.

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan เป็นเกณฑ์ ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลจากสมาคมธุรกิจรับสร้างบ้านพบว่า ในปัจจุบัน(พ.ศ. 2548) มีผู้ประกอบการด้านธุรกิจรับสร้างบ้านที่จดทะเบียนเป็นสมาชิกกับสมาคมธุรกิจรับสร้างบ้าน จำนวนทั้งสิ้น 17 บริษัท ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยทั้งหมด 17 แห่ง ดังรายชื่อต่อไปนี้

- บริษัท เดอะ โมเดิร์นกรุ๊ป เรียลพรีอเพอที จำกัด
- บริษัท ไฟร์พัฒนา จำกัด
- บริษัท มินบุรีรับสร้างบ้าน จำกัด
- บริษัท WISE CONSULTANT (THAILAND) CO.,LTD.
- บริษัท ซีคอน จำกัด
- บริษัท ดี เอ็มเพอเรีย เฮ้าส์ จำกัด
- บริษัท ปทุมดีไซน์ ดีเวลลอป จำกัด
- บริษัท เมคเคอร์ แอนด์ เด็ดเคอร์ จำกัด
- บริษัท รอยล์เฮ้าส์ จำกัด
- บริษัท แลนด์โฮม (ประเทศไทย) จำกัด
- บริษัท ภูธรแสงทอง จำกัด
- บริษัท สหสุธา จำกัด
- บริษัท อยุธยาสร้างบ้าน จำกัด
- บริษัท เฮอริเทจ เฮ้าส์ จำกัด
- บริษัท โอมสแตนดาร์ด ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด
- บริษัท 3D HOUSING CO.,LTD.
- บริษัท ไมก้า กรุ๊ป จำกัด

ทั้งนี้ เพื่อความเป็นการรักษาความลับของข้อมูล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำธุรกิจของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง ในการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “บริษัทกลุ่มตัวอย่างที่ 1, 2, 3,.....” แทนการระบุชื่อบริษัทโดยตรง โดยการเรียงตัวเลขไม่ได้มีเกณฑ์ในการเรียงหรือมีนัยใดๆทั้งสิ้น

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการศึกษา เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารระดับสูง และกลุ่มสถาปนิกที่ทำงานในบริษัทรับสร้างบ้าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์สรุปผล ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบและจัดทำขึ้นนั้น มาจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น มีการทดสอบก่อนการนำไปเก็บข้อมูลภาคสนามจริงๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่กระชับ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ประมวลผลได้ตรงประเด็นและเกิดประสิทธิภาพ โดยวิธีการจัดทำแบบสัมภาษณ์ของผู้วิจัย มีดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของสถาปนิกในบริษัทรับสร้างบ้าน เพื่อใช้เป็นกรอบในการตั้งเป็นประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์
- 2) ออกแบบและจัดทำแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น จากการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้น ทั้งจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง
- 3) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำขึ้น
- 4) ทำการทดสอบและทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างบางส่วน
- 5) ปรับปรุงและแก้ไขเนื้อหาแบบสัมภาษณ์จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้กระชับ มีความถูกต้อง และตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาวิจัย
- 6) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วอีกครั้งหนึ่ง
- 7) นำแบบสัมภาษณ์มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ภาพรวมของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นนั้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารระดับสูงและแบบสัมภาษณ์สำหรับสถาปนิก ซึ่งทั้งสองส่วนมีโครงสร้างที่เหมือนกัน นั่นคือส่วนที่เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายปิด เพื่อสามารถนำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงค่าเชิงปริมาณเป็นร้อยละได้ และแบบสัมภาษณ์ส่วนที่เป็นปลายเปิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นอิสระของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นนี้จึงได้แบ่งหัวข้อการศึกษาออกเป็น 6 ตอน และมีประเด็นคำถามหลักๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นคำถาม	
ส่วนผู้บริหารระดับสูง	ส่วนสถาปนิก
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์	ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์
ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของบริษัท	ตอนที่ 2 เหตุผล / แรงจูงใจในการตัดสินใจทำงาน
ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ	ตอนที่ 3 สถานภาพ ความรับผิดชอบและการให้บริการ
ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล	ตอนที่ 4 ผลตอบแทนและสวัสดิการจากการทำงาน
ตอนที่ 5 สภาพและปัญหาในการดำเนินงาน	ตอนที่ 5 สภาพและปัญหาในการทำงานของสถาปนิก
ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ	ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจทำงานในบริษัทรับสร้างบ้าน

ตารางที่ 5.1 แสดงประเด็นคำถามหลักๆที่ใช้ในการออกแบบแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปในประเด็นต่างๆ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

- **ข้อมูลเชิงปริมาณ** ใช้การวิเคราะห์โดยอาศัยการนำค่าความถี่ในการตอบแบบสัมภาษณ์มาแจกแจงความถี่ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Microsoft Word และ Microsoft Excel ซึ่งค่าความถี่ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนี้ จะเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์และอธิบายข้อมูลรายละเอียดเชิงคุณภาพได้

- **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** เนื่องจากลักษณะคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนามส่วนใหญ่จะเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งการตอบคำถามจะเป็นลักษณะความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้จึงอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์เชิงบรรยายเป็นหลัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย